

Escola

Les conseqüències de prendre menys apunts a mà

Els alumnes perden l'hàbit d'escriure i, per tant, tenen pitjor cal·ligrafia, menys concentració i menys autonomia

[Elisabet Escriche](#)

26/03/2025

7 min

BARCELONA

"Penjaràs els apunts al *classroom*?" "Això ho trobarem al campus virtual?". Són les dues preguntes que més repeteixen els estudiants a docents d'institut o d'universitat just abans de començar una classe. "Si veig que el que explica el professor és el mateix que penja a l'aula virtual em relaxo i, de vegades, fins i tot hi ha moments que desconnecto o xerro esporàdicament amb la companya del costat", reconeix la Martina, estudiant universitària. El 80% del seu professorat penja el contingut a l'aula virtual, i d'aquest, aproximadament la meitat és el mateix que s'explica a l'aula. La Ioana, de 22 anys, també és estudiant universitària i, en el seu cas, el 70% del contingut que es penja a l'aula virtual és el que dona el professor. "Pots aprovar sense anar a classe perquè repeteix el mateix rotllo", admet. A Batxillerat, recorda, prenia més apunts perquè ho feia servir com una tècnica d'estudi. "Ho he canviat perquè no és el mateix estudiar capitals d'Europa que fer una classe reflexiva".

Està clar que la irrupció de les noves tecnologies ha sacsejat la manera d'aprendre a les aules i una de les moltes conseqüències és que l'alumnat pren molts menys apunts escrits

a mà que abans perquè molts docents comparteixen online amb els estudiants part del contingut que donen a classe. "A més hem entrat de ple en els llibres digitals que ja inclouen un resum fet de la teoria", afegeix Xavier Gual, professor d'institut. Per a Enric Prats, professor de pedagogia de la Facultat d'Educació de la Universitat de Barcelona, la pràctica docent és la que determina com l'alumnat pren aquestes notes. "Si passes un PowerPoint teòric no té sentit prendre apunts, però si poses una imatge o un gràfic, llavors, sí", detalla.

"Pots aprovar sense anar a classe perquè el docent repeteix el mateix rotllo que penja a l'aula virtual" "

Però com afecta la disminució d'aquesta pràctica a l'alumnat? Segons Francesc Juan Roig, professor de FP a les Balears, el fet que el que expliqui un professor es pengi a *classroom* fa que automàticament l'atenció de l'alumne a classe disminueixi. A més, no prendre apunts provoca que perdi l'hàbit d'escriure. "Una de les grans queixes del professorat és que l'alumnat no sap escriure, però no en sap perquè no té l'hàbit de fer-ho", denuncia. I encara afegeix una tercera conseqüència: es deixa de fomentar l'autonomia dels joves. "Si es penja tot a internet i un dia un estudiant no ve a classe, deixa d'interessar-se pel que s'hagi fet perquè ja sap que ho tindrà online. Si no fos així, estaria obligat a demanar els apunts i a espavilar-se", exemplifica.

A aquests tres aspectes s'hi ha de sumar, segons Gual, que cada cop l'estudiant té més mala cal·ligrafia –culpa també de la irrupció de l'ordinador a l'aula– i té menys paciència. "Els costa molt concentrar-se més de cinc minuts". Prendre apunts o copiar de la pissarra –afegeix– els fa treballar el cervell, la mà, la concentració i, a més, és una manera més d'estudiar el contingut. En aquest sentit, apunta que s'està perdent la "capacitat memorística".

Una afirmació que comparteix David Bueno, doctor en biologia i professor i investigador de la secció de genètica biomèdica, evolutiva i del desenvolupament de la UB. "Diversos estudis han constatat que hi ha una pèrdua de memòria de l'alumnat però també dels adults", apunta, i ho exemplifica amb la següent pregunta: "Quants números de telèfon se sap ara la gent i quants se'n sabien fa vint anys?" Però aquesta pèrdua de memòria,

matissa, no només s'atribueix al fet d'escriure menys a mà. "Hi ha altres factors: com la immediatesa causada per la tecnologia digital o el que es coneixen com a elements distractors. Per exemple, moltes parets a les aules estan plenes de treballs d'alumnes i, tot i que pot ser bonic, també distreu molt a l'hora de concentrar-se".

Quan es prenen apunts escrits a mà s'activen més àrees del cervell

Escriure activa més àrees del cervell

Bueno assegura que un dels beneficis des del punt de vista científic de prendre apunts escrits a mà és que es posa més atenció en allò que es diu i que, quan s'escriu, s'activen més àrees del cervell. "Això fa que l'aprenentatge sigui més eficient; per això, una de les tècniques per aprendre de memòria és escriure el contingut. Si només el llegeixes, per exemple, l'assimilaràs pitjor". De fet, l'investigador de la UB lamenta que la memòria de treball hagi perdut "prestigi educatiu". "Hem de ser competencials, però les competències s'apliquen en coses que prèviament has de saber", apunta. És obvi, afegeix, que no hem de saber tantes coses com fa cinquanta anys, però la memòria s'ha de treballar des de ben petit. En aquest sentit recorda que els infants tenen una memòria molt limitada, per això només poden fer dos o tres ítems simultàniament, com per exemple, treure's l'abric, penjar-lo i seure a la cadira. A partir de secundària ja se n'assimilen cinc o sis, i els adults, entre cinc i nou. Ara bé, Bueno també adverteix que aquesta memòria no funciona bé si hi ha estrès. "Si l'estrès és molt elevat, no es pot treure el màxim profit a la memòria i els nens avui en dia fan mil coses, per tant, serà difícil que ho aconseguixin".

La memòria a l'aula: encara cal aprendre les taules de multiplicar?

Digue'm quin tipus d'alumne ets i et diré com prens els apunts

Segons el professor de pedagogia de la Facultat d'Educació de la UB Enric Prats, hi ha tres tipus d'alumnat en una classe i cada un d'aquests grups pren els apunts d'una manera diferent:

- **El profund**

És el minoritari, acostuma a ser un 5%. El seu objectiu és saber i adquirir nous coneixements. "No van a aconseguir grans notes, senzillament estan contents amb el que aprenen", explica. Aquest grup prendrà els apunts del que a ell li interessi.

- **L'estratègic**

Representen entre el 15 i 25% de l'alumnat d'una aula. Són aquells que et demanen tutories i que fan l'esforç necessari per treure bona nota. Els seus apunts seran d'allò que consideren essencial per aconseguir el seu objectiu.

- **El superficial**

Són la majoria (un 70% de la classe). Van a buscar un aprovat just. Aquest grup d'alumnes o prenen els mínims apunts o directament no en prenen

'Mala praxi' dels docents?

Tant Gual, com Roig o Prats tenen clar que part de la responsabilitat que els alumnes prenguin menys apunts és del mateix professorat. "Som els docents que ens hem de plantejar que si no fem escriure a l'alumnat, no escriurà per iniciativa pròpia", apunta Roig. "Qui posi un PowerPoint teòric a l'aula virtual per després repetir-lo a classe s'està equivocant", deixa clar Prats, que admet que, tot i que hi ha professorat que ho fa, és una "mala praxi". "S'han de preguntar per a què serveix la figura del professor. Quin valor li donen els alumnes a la teva feina? Has de donar alguna cosa més del que has passat per escrit, perquè si no, tens molt a perdre com a docent: per començar, l'autoritat, a més d'estar condemnat al fracàs perquè d'aquí dos dies et substituirà un robot", deixa clar.

"Si a la classe dius el mateix que el PowerPoint que penges online estàs condemnat al fracàs perquè d'aquí dos dies et substituirà un robot" "

Enric Prats Professor de pedagogia de la Facultat d'Educació de la Universitat de Barcelona

Per aconseguir mantenir l'atenció de l'aula, els tres professors fan servir tàctiques diferents. Gual opta per donar exemple a l'alumnat: "Jo soc el primer que copio a la pissarra, per tant, ells també ho han de fer a la llibreta. A més, amplio el contingut que hi ha al llibre perquè s'ha arribat a un punt que està tot tan resumit que no s'aprofundeix prou en certs

aspectes", apunta. Tot i així, recorda, hi ha hagut alumnes que li han arribat a preguntar si poden fer una fotografia amb el mòbil dels apunts de la pissarra.

Pel que fa a Roig, mai penja cap contingut al *classroom*, només hi posa, i a contracor, els criteris d'avaluació. "Si a principis de curs veig que els costa seguir les meves explicacions i prendre apunts alhora, o parlo més a poc a poc o ho escric a la pissarra. De vegades, fins i tot ho dicto fins que agafen el ritme", explica.

Prats, en canvi, sí que opta per utilitzar powerpoints, però mai són teòrics. "Puc penjar la imatge d'un gràfic de dades perquè m'interessi analitzar-les i el que anotin els alumnes ja és cosa seva", relata. En el seu cas, ha vist formes de prendre apunts de tot tipus: des de gravar classes fins a utilitzar l'ordinador o el mateix mòbil.

Un hàbit que s'ha de treballar des de primària

Perquè tinguin una bona base a l'hora de prendre apunts, Roig és partidari que es fomenti l'hàbit de l'escriptura des de primària, així a secundària als estudiants no els "farà mandra". "Si has adquirit aquest hàbit des del principi, escriuràs ràpid i, per tant, podràs escoltar i apuntar el que es diu. Si no, és impossible", deixa clar. Les característiques de cada escola determinen, però, si aquesta pràctica es treballa més o menys. L'Eloi, que estudia sisè de primària en un centre concertat de Barcelona, tot just ha començat aquest curs a prendre anotacions, tot i que ell no n'és conscient. "Ho fa a les pràctiques de laboratori en les quals ha de presentar un dossier amb tot el que ha fet i ha d'incloure els apunts que ha anat prenent a les classes i les reflexions a les quals ha arribat", detalla la seva mare.

De fet, la incorporació dels apunts a primària, sempre que el centre hi doni "una importància sistemàtica", es fa molt abans del que les famílies creuen. "És un treball que s'allarga durant tots els sis cursos perquè es necessita un punt de maduresa de l'infant: comences amb petites coses i vas ampliant fins que forma part d'un tarannà que ajudarà l'infant a treballar d'una determinada manera", explica la presidenta de l'associació de

mestres Rosa Sensat, Mar Hurtado. Hi ha diferents maneres de fer-ho. Es pot dir que els primers apunts que prenen són els de l'agenda, que es comença a utilitzar a primer de primària. "Et serveix per recollir les idees més importants del dia i és molt útil treballar-la de forma sistemàtica", explica Hurtado.

Una altra forma és copiar. "És el primer aprenentatge bàsic en el qual, a més, també s'han de fixar en com s'escriuen les paraules, analitzar-les i ser conscients que les idees bàsiques que es copien queden en un paper que es pot consultar". Les notificacions que s'han de fer del dia a dia de l'aula a les famílies són una tercera via. "Per exemple, per comunicar una sortida s'ha de fer una síntesi del que es necessita i del que no; en definitiva, s'han de recollir idees que després han de transmetre". I, finalment, una quarta manera d'aprendre és a través del que es coneix com a mapes conceptuals. "Quan es fa un treball per projectes van sorgint nous coneixements, noves paraules que els mestres al principi van recollint en un mapa conceptual perquè els infants no es perdin i que a mesura que va avançant el projecte són els nens i nenes els que van agafant més protagonisme. No es fan grans redaccions, però sí que aprenen a fer síntesis a primer cop d'ull", puntualitza Hurtado.

Als instituts passa el mateix que a les escoles, cada centre ho aborda a la seva manera. L'Anna és professora d'un institut públic d'alta complexitat de l'àrea metropolitana de Barcelona i en el seu cas admet directament que l'alumnat "no sap prendre apunts". "Es fan intents, però la gran majoria no se'n surten. Nosaltres, però, tenim moltes més dificultats que altres centres perquè hi ha molts alumnes a l'aula d'acollida i quan pugen a classe prou feina tenen a entendre el que s'està fent per haver de prendre notes". En aquest cas, afegeix, perquè puguin seguir les classes s'opta directament per treballar amb llibres digitals, llibres amb paper o donar-los fotocòpies amb el contingut.

El Sergi, el germà de l'Eloi, que estudia segon d'ESO en un institut concertat, explica que pren més o menys apunts en funció del professor i l'assignatura que li toca. "A naturals, per exemple, bàsicament ens posen *powerpoints* i el que fem és copiar-los, mentre que a socials tenim un llibre físic i nosaltres hem de fer els nostres propis resums", exemplifica. "En la resta de matèries fem dossiers i seguim les directrius que ens marquen els professors", afegeix.

En canvi, el fill de la Laia, que estudia tercer d'ESO en un institut públic de Barcelona, a primer d'ESO va fer una assignatura per aprendre a prendre apunts. Ara fa una barreja entre les anotacions que el professorat penja al *classroom* i les que escriu ell a mà. "Canvia en funció de la matèria, però també veig que els esquemes que nosaltres fèiem fa trenta anys ells no els acaben de fer", conclou.